

Göteborgs Tekniska College Aktiebolag
ewa.ekman@gtc.com

2023-04-04

1 (25)

Dnr- SI 2022:10239

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Göteborgsregionens tekniska gymnasium i Göteborgs
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Göteborgsregionens tekniska gymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Göteborgsregionens tekniska gymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna bredda sin uppföljning och analys till att omfatta fler perspektiv.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att involvera eleverna på ett konkret sätt i planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god utbildning i en trygg miljö.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver inhämta ett brett underlag för att göra egna bedömningar av verksamheten vid skolenheten och använda dessa som ett underlag inför beslut om utvecklingsinsatser.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 3 november 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2021:8071) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn tillsammans med skolans personal regelbundet följer upp och analyserar skolenhetens samlade resultat. Dock kan arbetet kring att analysera resultat ytterligare utvecklas till att omfatta fler jämförelser samt att identifiera framgångsfaktorer då arbetet fokuserar allt för mycket på elevernas måluppfyllelse. Rektorns skaffar sig löpande kunskap om undervisningens genomförande och dess kvalitet men följer i begränsad omfattning upp om lärarna väver in såväl värdegrundsarbete som frågor kopplat till jämställdhet i sin undervisning. Rektorn har skapat en organisation där lärarna har goda förutsättningar att samverka vilket också inkluderar elevhälsan med tydliga förväntningar och med fokus på utveckling av undervisningens kvalitet.

Uppföljning och analys

Rektorn skapar en god grund för sitt uppföljningsarbete i syfte att kunna fatta beslut om utvecklingsinsatser för att öka elevernas måluppfyllelse. Dock behöver rektorn utveckla arbetet till att omfatta flera frågeställningar i sin analys och att bredda underlaget av resultat. Rektorn följer medvetet upp resultat kopplat till trygghet samt studiero vilket finns mer beskrivet under området *Trygghet och studiero*. Av inkomna dokument samt av intervju med lärarna, elevhälsan och rektorn framgår att elevernas måluppfyllelse regelbundet följs upp och analyseras på elev-, grupp och kursnivå i syfte att fler elever ska klara kurserna. Bland annat träffas all personal kopplade till respektive klass regelbundet för att följa upp elevernas måluppfyllelse på såväl elev- som klassnivå. Lärarna beskriver också att de i respektive ämneslag får i uppdrag att i ämnen/kurser analysera måluppfyllelsen och komma med förslag på insatser som de redovisar till rektorn. Det framkommer även exempel på hur rektorn utifrån sin uppföljning av verksamheten fattat beslut om utvecklingsinsatser som exempelvis att öka elevernas läsförmåga då lärarna inom flera ämnen sett ett sådant behov i sina uppföljningar. Av såväl inkommen dokumentation som intervjuer framgår dock att

uppföljningen och analysen av elevernas kunskapsresultat inte är bred i den mening att det inte görs några jämförelser och analyser av skillnader i skolenhetens samlade resultat mellan exempelvis olika ämnen/kurser, skolans olika program eller vilka delar av elevernas utbildning de lyckas nå högre betyg.

Rektorn skaffar sig löpande en god bild av undervisningens kvalitet och genomförande. Detta framför allt genom den biträdande rektorn och hur hen till exempel genomför observationer, har medarbetarsamtal och deltar vid möten med lärare. Rektorn beskriver att detta även sker i regelbundna samtal med skolans förstelärargrupp som bland annat har i uppgift att leda utvecklingsarbete och att handleda lärare. Emellertid framgår det av intervjuer med lärare och rektorn att det inte sker någon uppföljning av hur respektive lärare integrerar värdegrundsfrågor i sin undervisning. Visserligen finns ett medvetet arbete där elevhälsan och rektorn tar fram gemensamma frågeställningar kopplat till värdegrunden som lärarna tar upp i respektive klass utifrån en uppföljning av elevernas trygghet och trivsel på skolan. Vissa ämneslag har även tagit fram gemensamma värdegrundsfrågor att arbeta med i kurserna. Däremot framgår av intervjuer med elevhälsan och rektorn att uppföljning av hur respektive lärare/mentor faktiskt arbetar med dessa frågor i sin undervisning eller på mentorstiden inte genomförs av rektorn. Rektorn har förvisso en ambition att systematiskt följa upp elevernas upplevelse av undervisning genom anonyma kursutvärderingar. Däremot, vilket finns närmare beskrivet under elevernas delaktig och inflytande i området *Undervisning*, genomförs dessa i begränsad omfattning. Eleverna uppger dessutom att vid de få kursutvärderingar som de har genomfört har de heller inte samtalat om resultaten efteråt.

Ledning och organisation

Rektorn har skapat en tydlig mötesstruktur med olika forum för som ger både lärare och elevhälsa goda förutsättningar att samverka med varandra. Exempel på sådana forum är arbets- och ämneslag där även elevhälsan deltar med regelbundenhet. Av intervjuer med lärarna beskriver de att det finns en tydlig mötesstruktur och ger exempel på hur de samverkar med varandra kring elevernas utveckling samt att utveckla undervisningens kvalitet. Av intervjuer framgår också att roller och mandat i dessa forum är tydliga bland personalen. Exempelvis har gruppledarna och förstelärarna ett tydligt uppdrag kring de utvecklingsåtgärder som rektorn har beslutat om. Rektorn har också genom tydliga roller och ansvar skapat förutsättningar för att kunna följa upp hur den samverkan som sker och ger effekt i undervisningen.

Det finns tydliga rutiner och arbetssätt av praktisk karaktär för skolenhetens arbete, så som rutiner för kränkande behandling, frånvarohantering och uppdraget som mentor. Däremot finns en variation om de mer undervisningsnära arbetssätten är tydliga och

efterlevs av lärarna. Ett tydligt gemensamt arbete kopplat till undervisning och som efterlevs är den gemensamt framtagna lektionsstruktur för att tydliga såväl innehållet på lektionerna som dess yttre ramar på lektionen vilket finns ytterligare beskrivet under området *Undervisning*. Dock visar granskningen på att det finns anledning för rektorn att förtydliga regler och förhållningssätt kopplat till elevernas användning av digitala verktyg som exempelvis mobiltelefoner, i klassrum såväl som i skolans gemensamma studieytor. Även om det finns gemensamt framtagna förhållningssätt kopplat till studiero i respektive klass upplever eleverna att dessa inte efterlevs av samtliga lärare. Detta finns mer beskrivet i områdena *Undervisning* samt *Trygghet och studiero*. Vidare har rektorn insikt i vikten av att såväl nya som obehöriga lärare introduceras i skolans uppdrag och arbetssätt. Detta genom att en förstelärare regelbundet träffar och handleder nya och obehöriga lärare i syfte att introducera dessa i skolans rutiner och arbetssätt.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett jämställdhetsarbete på skolan i syfte att eleverna ska få en likvärdig utbildning oavsett kön. En kartläggning av jämställdhet i klassrummet genom lektionsobservationer och av undervisningsmaterial har genomförts av en förstelärare. Lektionsobservationerna har syftat till att kunna få syn på eventuella mönster kopplat till kön som till exempel talutrymme, bemötande- och beteendefrågor och vilka exempel läraren väljer i sin undervisning. Slutsatsen av kartläggningen är bland annat skolan behöver stärka arbetet kring normer om manlighet och maskulinitet då det främst bland de manliga eleverna finns en negativ grabbig jargong och ett grovt språkbruk. En ytterligare slutsats är att det material som används i undervisningen sammantaget är alltför stereotyp. Utifrån kartläggningen har personal deltagit i en utvecklingsinsats inom inkluderande normer och värden samt att försteläraren tagit fram en plan för att utveckla arbetet med normer i undervisningen som bland annat innefattat workshops kring ämnet. En uppföljande kartläggning med ytterligare lektionsobservationer är också planerad. Ytterligare ett resultat av kartläggningen är ett antal gemensamma frågeställningar som lärarna ska arbeta med tillsammans med eleverna. Dock framgår det av sammantaget av intervjuer att rektorn inte följer upp hur respektive lärare integrerar jämställdhetsfrågor i de olika kurserna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna bredda sin uppföljning och analys till att omfatta fler perspektiv.

Av granskningen framgår visserligen att rektorn tillsammans med lärarna regelbundet följer upp och analyserar elevernas måluppfyllelse och beslutar om åtgärder i syfte att fler elever ska klara minst betyget E i sina kurser. Däremot saknas en systematisk uppföljning av skolenhetens samlade resultat kring att identifiera skillnader och orsaker till de skillnader som mellan exempelvis olika elevgrupper eller mellan kurser vilket exempelvis försvårar arbetet med att systematiskt kunna identifiera goda resultat och framgångsfaktorer i undervisningen. För att rektorn ska kunna ytterligare kunna bredda sin bild av styrkor och svagheter i skolans verksamhet kan eleverna involveras på ett mer systematiskt än det som granskningen visar.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att det för rektorn är viktigt att analysera orsaken till skillnader ur flera olika perspektiv. Det är viktigt för rektorn att inte enbart inkludera svagheter i sin analys utan även ta fasta på de framgångsfaktorer som skolan har. I sådant arbete behöver rektorn tillsammans med sin personal ställa sig frågor som: Varför ser måluppfyllelsen ut som det gör? Varför/vilken förklaring finns till de resultat skolan har? Vilka skillnader och variationer finns mellan elevgrupper, klasser, program och ämnen/kurser?¹

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet breddar sin uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat. Detta kan göras genom att analysera och bedöma skolenhetens samlade resultat på såväl grupp-, klass- som enhetsnivå. Genom att väga in flera parametrar när hen följer upp elevernas kunskapsresultat som exempelvis eventuella skillnader mellan flickors och pojkars resultat eller mellan kurser, får rektorn bättre förutsättningar att sätta in adekvata utvecklingsåtgärder. I en sådan analys behöver rektorn även se till att identifiera och hitta orsaker till varför eleverna uppnår högre resultat i vissa delar av sin utbildning än i andra. Detta för att kunna identifiera framgångsfaktorer i undervisningen som till exempel arbetsformer och arbetssätt. Skolinspektionen vill också i sammanhanget betona vikten av att eleverna görs delaktiga i att diskutera resultat av genomförda utvärderingar av undervisningen och att rektorn tar del av dessa. Det kan även kompletteras med fokusgruppintervjuer med elever för att på så sätt få en bredare bild av hur elever upplever undervisningen och sin utbildning. Detta för att rektorn i sitt uppföljningsarbete systematiskt ska kunna få med elevernas bild

¹ Skolverket allmänna råd med kommentarer (SKOLFS2012:98) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*.

av orsaker till resultaten genomförda kursutvärderingar och deras bild av styrkor och svagheter i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i huvudsak genomförs på ett sätt som främjar elevernas möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Eleverna möter oftast undervisning där lektionens innehåll tydliggörs men det finns en variation avseende om lärarna återkommande förmedlar syftet i undervisningen samt om lärarna har planerat för en sammanfattande avslutning. Vidare planerar och genomför lärarna generellt sett en varierad undervisning samt ger ett adekvat stöd till eleverna att komma igång och i huvudsak bibehålla sitt engagemang under hela lektionen. Eleverna har däremot i begränsad omfattning möjligheter till inflytande över planering och utvärdering av sin undervisning.

Strukturerad och varierad undervisning samt aktivt lärarstöd

Det finns ett gemensamt och medvetet arbete för att skapa tydlighet och struktur i undervisningen för eleverna vilket även inkluderar elevernas arbetsplatsförlagda lärande (APL). Arbete innehåller dock inte alltid en återkommande förmedling av syftet med lektionerna eller deras arbetsmoment. Av intervjuer och observationer framgår att lärarna tydliggör vilka moment som lektionen kommer att innehålla samt ramarna för lektionen så som tider och arbetsmaterial. Eleverna beskriver att lärarna också ofta startar lektionen med att knyta an till föregående lektion samt avslutar lektionen med att berätta vad de ska göra nästa gång. Eleverna beskriver att lärarna är tydliga med lektionens ramar, innehåll och vilka moment som ingår men att lärarna i varierande grad förmedlar eller presenterar mål eller syfte. De berättar vidare att lärarna ofta går igenom betygskriterierna, exempelvis i början på en kurs så att de förstår vad de ska lära sig men att de olika lärarna i varierande grad återkommer till

dess under kursen eller förmedlar syftet med en lektion eller dess arbetsmoment. Lärarna planerar även i varierande grad för en avslutning av lektionen där läraren presenterar en sammanfattning av lektionens innehåll, låter elever reflektera över vad de lärt sig eller om läraren återknyter till lektionens syfte. Av både observationer och intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår det visserligen exempel på hur vissa lärare planerar för en sammanfattande avslutning. Dock ger eleverna beskrivningar om att det finns en stor variation mellan lärare vilket får till följd att vissa klasser ofta har en avslutande del där innehållet eller målet med lektionen sammanfattas medan andra klasser möter en undervisning där detta sällan sker. Av intervjuer och inkommen dokumentation framgår det finns en tydlig struktur vad eleven ska få möjlighet att lära sig under sin APL-period, vem som ansvarar för hur lärandet ska stöttas och hur det ska följas upp.

Undervisningen innehåller generellt sett varierade arbetsformer och arbetssätt och lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Undervisningen till stor del är organiserad i längre lektionspass om cirka tre timmar. Av såväl intervjuer med elever som av observationer framgår att merparten av lärarna varierar sina lektioner så att eleverna så att de flesta eleverna bibehåller engagemanget och är aktiva under hela lektionen. Exempelvis genom att lektionerna innehåller lärarledda genomgångar som varvas med moment där eleverna är aktiva samt arbetar med olika arbetsuppgifter som antingen genomförs i helklass, i grupp eller som enskilt arbete. Eleverna anger även under intervjuerna att de kan få hjälp av lärarna vid behov. Emellertid beskriver dock eleverna att det finns kurser där som är betydligt mer enformiga, både under en lektion men också att de ofta är likadana över tid och som exempel kurser där lärarna enligt eleverna har alltför långa genomgångar som inte väcker intresse eller gör så att eleverna inte håller uppe sitt intresse. Utöver att få stöd på lektionstid har skolan organiserad tid där elever kan få stöd av så kallade jokerlärare.² Eleverna beskriver att de kan få ett bra stöd genom dessa och att det också finns möjlighet att boka in enskild tid vid behov.

Stimulans och anpassning av undervisningen

Lärarna har höga förväntningar på eleverna och ger eleverna i huvudsak stimulans och utmaningar utifrån sina förutsättningar. Eleverna beskriver bland annat att de får möjligheter att utmana sig själva genom att lärarna ger dem uppgifter som kan genomföras i olika nivåer eller att det finns olika uppgifter för dem att välja mellan med olika svårighetsgrad. Lärarna bekräftar även under intervjun att de antingen

² Icke undervisande lärare vars syfte är att stödja elever i deras studier och att skapa en god arbetsmiljö i de gemensamma studieytorna på skolan.

medvetet utformar uppgifterna så att eleverna kan arbeta med dessa oavsett kunskapsnivå eller att det finns olika typer av uppgifter för eleverna att välja mellan. Vidare så framgår av intervjun med lärarna att de arbetar med att anpassa sin återkoppling av exempelvis prov, inlämningsuppgifter med mera efter varje individ. I lärarintervju framgår att de tillsammans med elevhälsan arbetar med att identifiera elevernas olika behov och förutsättningar och utifrån det anpassa undervisningen. Specialpedagogen träffar exempelvis samtliga elever tidigt i år 1 för att bland annat fånga upp om eleverna har haft tidigare anpassningar och vad eleverna har för behov. Elevhälsan och undervisande lärare träffas också regelbundet för att bland annat utvärdera anpassningar i undervisningen, både på individ- och på klassnivå.

Eleverna beskriver vidare att lärarna generellt har höga förväntningar och stötta eleverna i deras lärande. Eleverna beskriver förvisso att det finns en variation och att de inte upplever samma stöttning från samtliga lärare men att de alltid har lärare att vända sig till och som kan stötta och "pusha" dem. Bilden av att lärarna generellt sett har ett bemötande som stärker elevernas självförtroende bekräftas under Skolinspektionens observationer då det i flera situationer förekom att lärarna uppmuntrade eleverna att anstränga sig och berömde dem för deras arbetsinsatser. Eleverna anger också att tidigare nämnda jokerlärare finns tillgängliga för eleverna att de är bra på att stötta dem.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna har ett begränsat inflytande i undervisningen och specifikt kring delaktighet i planering och utvärdering. Eleverna beskriver att lärarna generellt sett i början på kursen presenterar en färdig planering för hela kursen och att de inte är delaktiga i planeringen av undervisningen av en kurs eller inför ett nytt arbetsområde. Lärarna beskriver att de planerar respektive kurs utan medverkan av eleverna och att de istället är öppna för och uppmuntrar eleverna att komma med förslag och synpunkter som eleverna har och ger även exempel på hur de har förändrat undervisningen utifrån elevernas önskemål. Detta anger även eleverna och ger exempel på att de har inflytande över examinationsformer, får välja innehåll i större arbetsuppgifter eller att lärarna tar hänsyn till elevernas arbetssituation när de ska bestämma prov- eller inlämningsstillfällen. Att eleverna har ett begränsat inflytande över undervisnings innehåll och arbetssätt indikerar även Skolinspektionens elevenkät, som genomfördes vårterminen 2022, där både eleverna i år 2 och lärarna angav lågt värde på frågor kopplat till delaktighet och inflytande i undervisningen.

Lärarna utvärderar generellt sett inte heller undervisningen tillsammans med eleverna på ett regelbundet sätt. Det framkommer visserligen goda exempel under granskningen hur enstaka lärare använder olika metoder för att ta reda på elevernas

synpunkter på undervisningen. Dock framgår av intervjuer med både elever och lärare att det inte är vanligt förekommande utan snarare oftast är begränsat till sporadiska muntliga avstämningar snarare än med systematik eller variation och att det heller inte finns möjlighet att vara anonym. Lärarna förväntas dock genomföra en kursutvärdering i slutet på kursen men eleverna anger att det endast har förekommit i enstaka kurser och att de heller inte diskuterat dessa med läraren efteråt. Även rektorn och lärarna anger att det finns svårigheter kring hur de ska få eleverna att svara på kursutvärderingar och att skolan håller på att se över hur dessa ska genomföras framöver.

Eleverna får ofta öppna frågeställningar och möjlighet till reflektion i undervisningssituationer men får i varierande grad reflektera över sitt eget lärande. Under genomförda lektionsobservationer gavs flera exempel på hur lärarna varvar lärarledda genomgångar med öppna eller problemlösande frågeställningar som eleverna antingen enskilt eller i mindre grupper fick i uppgift att fundera på och diskutera innan frågan togs upp i helklass. Eleverna bekräftar under intervjun att detta är vanligt förekommande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att involvera eleverna på ett konkret sätt i planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.

Av granskningen framgår att skolan behöver utveckla arbetet så eleverna får ett reellt inflytande över innehåll och arbetssätt i all undervisning. Lärarna är förvisso öppna och inlyssnande för elevernas synpunkter men planerar undervisningen utan att eleverna är delaktiga. Dessutom varierar det mellan lärarna om de regelbundet utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna. Då eleverna har begränsande möjligheter till delaktighet i planering och varierande grad utvärderar av undervisningen tillsammans med lärarna får de heller inte likvärdiga förutsättningar att utveckla sin förmåga och vilja att ta ett personligt ansvar.

Av läroplanen för gymnasieskolan, avsnitt 2.3, framgår att ett av skolans mål med utbildningen är att varje elev aktivt utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Vidare framgår bland annat att lärarna ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska också tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever

på ett konkret sätt, i alla ämnen. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Genom att eleverna ges möjlighet att reflektera över undervisningens kvalitet, får läraren ett relevant underlag att utveckla den egna undervisningen. Dessa utvärderingar skall göras kontinuerligt och inte bara i slutet av en termin eller kurs. Ibland kan en snabb återkoppling vara lämplig, men ibland behöver eleverna mer utförligt och anonymt få lämna synpunkter på hur de upplever att undervisningen fungerar. Skolinspektionens erfarenheter är att lärare som involverar eleverna tidigt lyckas bättre att få eleverna att uppleva att de har ett inflytande.³

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna i all undervisning möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn tillsammans med lärarna utarbetar former och metoder så att eleverna kontinuerligt får utvärdera undervisningen. Och att lärarna sedan använder detta underlag som utgångspunkt för vidare planering och utveckling av undervisningen. Lärarna behöver under kursen blanda metoder som snabbare återkoppling men även att låta eleverna mer utförligt och anonymt få lämna synpunkter på hur de upplever att undervisningen fungerar. För att eleverna ska uppleva inflytandet som reellt är det även viktigt låta eleverna resonera kring resultaten av de kursutvärderingar som genomförs under och i slutet på kursen samt låta eleverna komma med synpunkter och förslag på hur undervisningen kan förbättras. Skolinspektionen vill också göra ett medskick att rektorn på ett systematiskt sätt tar tillvara på elevernas utvärderingar av undervisningen. Detta då granskningen visar att eleverna i begränsad omfattning genomför de kursutvärderingar som rektorn använder som underlag i sin uppföljning för hur eleverna uppfattar undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

³ Skolinspektionen (2018). Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen, Tematisk kvalitetsgranskning.

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett medvetet arbete för att elevernas utbildning ska präglas av trygghet och studiero. Det finns såväl ett främjande som åtgärdande arbete för att skapa trygg och lugn skolmiljö för eleverna.

Trygghet

Skolenheten har ett medvetet arbete kring att skapa trygghet för eleverna. Det finns ett förebyggande arbete med gemensamma insatser för att skapa trygghet. Exempelvis så framgår att elevernas första vecka i år 1 har fokus på skapa gemenskap och värdegrundsfrågor. Det finns även en uttryckt förväntan att såväl lärare som personal i elevhälsan ska röra sig bland eleverna i gemensamma studieytor för att öka tryggheten. Att det också genomförs bekräftas under granskningen. Rektorn beskriver även att dessa studieytor har byggts om i syfte att bland annat skapa en mer inbjudande och trygg plats.

Rektorn och lärarna tar reda på elevernas uppfattning av tryggheten i olika forum, genom samtal och genom en årlig enkät samt vidtar åtgärder vid behov. Eleverna besvarar årligen en enkät där även resultat följs upp i respektive klass och där eleverna får komma med förslag på aktiviteter och insatser. Elevhälsan och undervisande lärare träffas terminsvis där de behandlar studiesociala frågor och vidtar specifika åtgärder för de olika klasserna. Det framgår att även trygghetsaspekter på elevernas APL följs upp. Exempelvis genom att de får till uppgift att granska språkbruket på arbetsplatsen men också genom att elevernas APL-rapporter följs upp. Eleverna anger under intervjun att de upplever att det är tryggt på skolan. Detta indikerar även Skolinspektionens elevenkät, som genomfördes vårterminen 2022, där eleverna i år 2 angav högt värde på frågor kopplat till eleverna trygghet. Av såväl intervjuer som skolans egen uppföljning framgår dock att det finns ett grovt språkbruk främst bland de manliga eleverna. Det finns pågående insatser kring att motverka ett sådant språkbruk som bland annat finns beskrivet under området *Jämställdhet* men även att såväl elevhälsan som biträdande rektor arbetar med klasserna kring detta.

Studiero

Skolan bedriver ett aktivt arbete med att skapa studiero och generellt sett vidtar lärarna ändamålsenliga åtgärder för att bringa studiero i klassrummet. Av intervjuer framgår att det gemensamma arbetet kring studiero framför allt utgår från så kallade pedagogiska möten där skolans personal som är involverad kring respektive samlas. Av

intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår att i mötena ingår att följa upp studiero i respektive klass och att komma överens om gemensamma förhållningssätt vilket kan vara olika för de olika klasserna. Lärarna beskriver exempel på att sådana förhållningssätt kan vara att samla in elevernas mobiltelefoner när det påverkar studieron eller att vissa klasser behöver tätare pauser/raster.

Däremot tyder granskningen på att det finns en variation om dessa gemensamma förhållningssätt av samtliga lärare. Eleverna beskriver att det finns lärare som inte agerar på samma sätt och har samma förhållningssätt som övriga lärare vilket också påverkar studieron negativt. Exempelvis att lärarna agerar olika kring mobiltelefoner eller om lärarna säger till när elever pratar eller rör sig i klassrummet som påverkar studieron. Även under observationer finns det elever som ägnar delar eller stora delar av sin tid till annat än skolarbete och digitala verktyg, både skolans digitala verktyg och elevernas egna mobiltelefoner. Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att följa upp om det finns en variation om lärarna efterlever de gemensamt framtagna förhållningssätten och på vilket sätt det påverkar studieron. Elevhälsan beskriver i intervjun att de nu har fått i uppdrag att prata med respektive klass om hur de upplever sin studiero och vad eleverna anser kan förbättras. Att använda elevhälsan som resurs i att kartlägga orsakerna kan vara ett sådant sätt.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn till viss del skaffar sig en bild av lärarnas bedömningar och betygssättning för att kunna identifiera eventuella avvikelser. Vidare ger rektorn lärarna goda förutsättningar att samverka kring betyg- och bedömningsfrågor.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Rektorn skaffar sig en bild av lärarnas bedömningar och betygssättning för att kunna identifiera eventuella omotiverade avvikelser. Dock fokuserar rektorns uppföljning främst till avvikelser mellan resultat på nationella prov och kursbetyg samt om det finns skillnader i lärarnas betygssättning inom ett ämne eller inom en kurs. Av intervjuer framgår att lärarna i respektive ämne för i uppdrag att göra jämförelser i

betygssättningen. Till exempel att jämföra betyg i det ämnet mellan olika kurser, lärare samt vilka avvikelser som finns mellan resultat på nationella prov och kursbetyg. Detta framgår även i intervjun med rektorn som anger att fokus är att titta på skillnader i betygssättningen inom ämnet och ger även exempel på när det funnits omotiverade avvikelser och när detta har diskuterats tillsammans med lärarna. Däremot framgår av intervjuer med såväl lärarna som rektorn att det med regelbundenhet saknas jämförelser i betygssättningen mellan ämnen/kurser, med andra skolor eller riket, förutom diskrepansen mellan resultat i nationella prov och betyg. Skolinspektionen har valt att inte skriva ett utvecklingsområde inom detta område. Dock vill Skolinspektionen rekommendera rektorn att inom det valda utvecklingsområdet i *Rektors ledarskap* i sin uppföljning och analys av resultat även bredda sin uppföljning av själva betygssättningen i ett likvärdighetsperspektiv. Och i de fall det finns omotiverade orsaker till skillnader tillsammans med lärarna hitta orsaker till detta.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn skapar goda förutsättningar för lärare att samarbeta kring bedömning och betygssättning i syfte att uppnå ökad likvärdighet. Intervjuer med lärare, rektorn och inkommen dokumentation visar att det finns avsatt tid för samplanering och sambedömning för lärarna. Lärarna beskriver till exempel att när de är flera lärare inom samma kurs så samplanerar de undervisningen och skapar därmed också gemensamma bedömningssituationer som de också sambedömer tillsammans. Även muntliga presentationer bedöms, när det är möjligt, av två lärare. Även den grupp för nyanställda, som tidigare nämnts, som leds av en förstelärare introducerar hur lärarna på skolan samverkar med betyg och bedömning. Lärarna uppger också att de använder sig av sambedömning vid rättning av de nationella proven, som även är avidentifierade. Lärarna sambedömer också elevuppgifter vid andra tillfällen, exempelvis genom att byta elevuppsatser med varandra för bedömning. Lärarna som är ensamma om att undervisa i sina kurser uppger att de trots det har stöd i sitt ämneslag kring bedömningsfrågor som är relevanta för dem. Av intervjuer och inkommen dokumentation framgår också att det både tidigare funnits samarbeten med andra skolenheter i syfte att hitta en likvärdighet i betygssättningen men att det också finns ytterligare ett planerat samarbete i ett nätverk för fristående gymnasieskolor.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen Gy11, 2.6 Rektorns ansvar
--

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god utbildning i en trygg miljö.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att roller och ansvarsfördelning är tydliga både inom huvudmannens och inom skolans organisation. Rollen som skolchef är tydlig och rektor får ett behovsanpassat stöd av huvudmannen via skolchefen. Huvudmannen får förvisso löpande information om verksamheten genom att skolchefen deltar på huvudmannens möten, men huvudmannens kännedom om skolans samlade resultat är begränsad. Huvudmannen efterfrågar heller inget underlag från rektor i syfte att göra självständiga bedömningar av skolenheten. Huvudmannen arbetar så att det finns långsiktigt goda förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet vid skolenheten. Däremot saknas förankrade rutiner så att inkomna anmälningar om kränkningar kommer huvudmannen till kännedom. Huvudmannen behöver också se till att vara en oberoende aktör till vilken elever och vårdnadshavare kan vända sig till med synpunkter och klagomål.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning och behovsanpassat stöd till rektor

Huvudmannen gör inga egna bedömningar av verksamhetens kvalitet. Exempelvis efterfrågar huvudmannen enbart vissa resultatmått från rektor och vid ett tillfälle per år utifrån ett framtaget årshjul. De kunskapsresultat som rektor redovisar är begränsat till att omfatta ett antal nyckeltal som exempelvis andelen elever som når minst F i kurserna, andelen elever som når gymnasieexamen samt jämförelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Representanterna för huvudmannen uppger att vid rektorns redovisningar har de möjlighet att ställa frågor kring resultaten. Representanterna för huvudmannen säger att de på så sätt får information från rektor som de ställer frågor kring, men att de inte gör någon egen självständig bedömning av skolenhetens resultat. Huvudmannen anger vidare att de inte bedriver något eget kvalitetsarbete utan har valt att följa skolledningens slutsatser och valda utvecklingsområden.

Huvudmannen har tydliggjort vilka roller och mandat de olika ansvarsnivåerna har. Vid intervjuer med skolledningen och huvudmannen framgår att de olika rollerna/ansvar i styrkedjan från styrelsen, rektor (tillika VD) och biträdande rektor är tydliga i organisationen. Även inom skolans organisation har olika rollerna tydliggjorts och vad dessa ansvarar för som exempelvis förstelärarnas utvecklingsuppdrag.

Huvudmannen, som beskrivits ovan, förlitar sig alltför mycket på den bild som rektorn ger av verksamheten snarare än en egen god kännedom om den verksamhet som bedrivs på skolan. Däremot utifrån den bild som verksamheten presenterar ger huvudmannen enligt rektorn ett tillräckligt stöd. Bland annat framgår att rektorn och ordförande för styrelsen har regelbundna avstämningar där rektorn kan lyfta frågor hen har behov av. Rektorn har även tillgång till huvudmannens olika stödfunktion när det behövs som exempelvis stöd i personalfrågor.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Det finns förvisso rutiner för att ta emot och hur kränkingsanmälningar utreds men däremot rapporteras dessa generellt inte till huvudmannen som heller inte gör några oberoende utredningar kring dessa. Det framgår av intervjuer med både rektorn och huvudmannen att de anmälningar om kränkningar som inkommer hanteras i verksamheten och att dessa enbart rapporteras vidare av rektorn till huvudmannen när det är av allvarligare art. Huvudmannen anger vid intervjun att de är medvetna om att samtliga kränkningar bör rapporteras och tas om hand av huvudmannen och att de nu kommer att arbeta fram rutiner för detta. Huvudmannen är medveten om behovet av att utveckla sina rutiner kring kränkingsanmälningar och granskningen tyder på att huvudmannens arbete kommer att fortsätta tills önskvärt resultat har uppnåtts. Mot bakgrund av ovan och vid en samlad bedömning av omständigheterna riktar Skolinspektionen inget utvecklingsområde.

Av inkommen dokumentation och intervjuer framgår att det finns rutiner för hur klagomål hanteras på skolenheten men inte på huvudmannanivå. De klagomål som kommer in till verksamheten hanteras av den biträdande rektorn. Det är dock endast vissa klagomål som huvudmannen får kännedom om. Det finns information om hur elever och vårdnadshavare kan inkomma med synpunkter eller klagomål till verksamheten på skolans hemsida. Däremot finns ingen tydlig information, även om huvudmannens kontaktuppgifter finns angivna, om hur elever och vårdnadshavare kan vända sig till direkt huvudmannen med sina synpunkter på verksamheten. Sammantaget finns det inte tydliga rutiner för hur inkomna synpunkter eller klagomål når huvudmannen. Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att skapa tydliga rutiner så att elevers och vårdnadshavares synpunkter och klagomål når huvudmannen.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen bedriver ett långsiktigt arbete med att ge skolenheten förutsättningar för att bedriva en undervisning av god kvalitet. Rektorn har regelbundna avstämningar

med representanten för huvudmannen och anser att huvudmannen ger skolverksamheten goda förutsättningar som lokaler, utbildad personal och utrustning. Enligt intervju med rektorn efterfrågar styrelsen information om dessa förutsättningar regelbundet vid styrelsemötena där rektorn deltar. Både rektorn och huvudmannen anger också att både ekonomiska förutsättningar och lokaler som behandlas löpande mellan de mer formella styrelsemötena. Av inkommen dokumentation framgår också exempel på beslut på att förbättra lokalerna efter verksamhetens behov som exempelvis att bygga om för fler samtals- och konferensrum. Ytterligare exempel på hur huvudmannen skapar långsiktiga förutsättningar för verksamheten är att följa den årliga medarbetarenkäten och också del av resultat av skolans medarbetarenkät samt är involverade kring att skapa APL-platser för eleverna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver inhämta ett brett underlag för att göra egna bedömningar av verksamheten vid skolenheten och använda dessa som ett underlag inför beslut om utvecklingsinsatser.

Granskningen visar att huvudmannen saknar förutsättningar för att kunna göra självständiga bedömningar av verksamheten på skolenheten. Detta då huvudmannen inte tar in ett brett underlag av vare sig skolenhetens kunskapsresultat eller arbetet med normer och värden. Huvudmannen får visserligen information från verksamhetens resultat men dessa är begränsade till ett litet urval av nyckeltal. Huvudmannen gör heller inga självständiga bedömningar av dessa resultat utan förlitar sig på den analys och de åtgärder som presenteras av skollagningen.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen efterfrågar ett betydligt bredare underlag för att kunna göra egna bedömningar av skolenhetens samlade resultat och för att därefter kunna beslut om adekvata utvecklingsinsatser. Huvudmannen behöver kritiskt granska och analysera den uppföljning av resultat som tagits fram av rektorn. I detta arbete behöver huvudmannen diskutera om den analys och de utvecklingsåtgärder som rektorn har beslutat om och genomfört på

skolenheten är adekvata, eller om de gör andra bedömningar. Det är viktigt att huvudmannen gör en egen bedömning och förhåller sig självständigt till den uppföljning och analys som exempelvis rektorn vid skolenheten tagit fram.⁴

⁴ Skolinspektionen (2018) Kommuners styrning av gymnasieskolan: Ger kommunerna alla elever möjlighet att nå målen?

På Skolinspektionens vägnar

X Matilda Yvede

Beslutsfattare
Signerat av: Matilda Yvede

X Fredrik Nellemo

Föredragande
Signerat av: Fredrik Nellemo

I handläggningen av ärendet har även Arne Hellmark medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 31 januari och 3 februari 2023. Besöket genomfördes av Fredrik Nellemo, Arne Hellmark och Daniel Talje. På skolenheten erbjuds eleverna utbildning på industridekniska programmet och teknikprogrammet. Det går cirka 400 elever på skolenheten. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor.

Bilaga 3: Formulär för huvudmannens redovisning

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Utvecklingsområde 1: Rektorn behöver tillsammans med lärarna bredda sin uppföljning och analys till att omfatta fler perspektiv.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:

Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

Utvecklingsområde 2: Rektorn behöver tillsammans med lärarna utveckla arbetet med att involvera eleverna på ett konkret sätt i planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll och arbetssätt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 5: Huvudmannen behöver inhämta ett brett underlag för att göra egna bedömningar av verksamheten vid skolenheten och använda dessa som ett underlag inför beslut om utvecklingsinsatser.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: